صفحه‌آرا: علیرضا بهرامی

جامعه پدیا

#مشارکت-اجتماعی

«در جوامعی که افراد روابط اجتماعی مستحکمی دارند و اعتماد حاکم بر این روابط بیشتر است، تمایل زیادی برای عضویت و مشارکت در سازمان‌های داوطلبانه وجود دارد، به این معنی که این روابط و کیفیت آن به ایجاد تشکل‌ها منجر می‌شود، بر این اساس در چنین جوامعی درجه مشارکت اجتماعی هرچه بالاتر باشد، در توسعه آن جامعه تأثیرگذارتر است.» اینها حرف‌های رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران است که مشارکت اجتماعی را یکی از مولفه‌های سرمایه اجتماعی قلمداد کرده است. سیدحسن موسوی چلک، به بهانه «روز تشکل‌ها و مشارکت‌های اجتماعی» با بیان اینکه نحوه مشارکت اجتماعی مردم می‌تواند تسهیل کننده یا بازدارنده پیشرفت جامعه باشد، گفته است: اهمیت مشارکت در مددکاری اجتماعی به قدری بالاست که یکی از اصول شش‌گانه مددکاری اجتماعی محسوب می‌شود و در بیانیه جهانی اصول و اخلاق حرفه‌ای و منشور مددکاری اجتماعی ایران هم به آن تأکید شده است.

خبرخوان

مدیرکل دفتر امور خانواده سازمان بهزیستی کشور گفته **حدود ۵ درصد** از زنان پس از جنگ دچار مشکلات اضطرابی شده‌اند.

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و تحول سازمانی صندوق بازنشستگی کشوری از راه‌اندازی **چت‌بات هوش مصنوعی** صندوق بازنشستگی کشوری خبر داد.

رئیس سازمان برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش گفته برنامه درسی **۳۰ رشته فنی و حرفه‌ای** براساس تغییرات فناوری در زمان حال و آینده، دنیای کار، پیچیدگی‌های محیط کار و ملاحظات آموزشی بازنگری اساسی شده است.

رئیس یکی از مراکز شماره‌گذاری خودروی تهران خبر داده که کل فرایند تعویض پلاک در **حدود ۴۰ دقیقه** انجام می‌شود. ساخت پلاک جدید هم در مراکز فعلی حدود ۳۰ دقیقه زمان می‌برد.

اصل و شرح

استرس جنگی کودکان

مسئول واحد صدای یارا در انجمن حمایت از حقوق کودکان با اشاره به آثار روانشناختی جنگ تحمیلی اخیر بر کودکان گفته است: ۵۲ درصد از کودکانی که شاهد حوادث تروماتیک بوده‌اند حداقل یک نشانه اختلال استرس پس از سانحه (PTSD) را تجربه می‌کنند که ۱۲ درصد از آنها مزمن شده است. سمیه امیدی، اعلام کرده: با استناد به مطالعات یکی از متخصصان دانشگاه علوم پزشکی تهران، تخمین زده شده که ۱۶.۷ تا ۳۶.۴ درصد از کودکان و نوجوانان ایرانی از یک یا چند مشکل سلامت روان رنج می‌برند و این آمار در شرایط پس از جنگ قطعا افزایش می‌یابد. به گفته او، نشانه‌های اصلی در گروه‌های سنی مختلف تظاهرات متفاوتی دارد، به‌طوری که در سنین صفر تا۳سال با مشکلات خواب و وابستگی بیش از حد به والدین، در سنین ۴تا۶سال با بازی تکراری تروماتیک و ترس از جدایی، در سنین ۷تا۱۱ سال با مشکلات مدرسه و شکایت‌های جسمی و در کودکان سنین بالای ۱۲ سال با رفتارهای پرخطر، افسردگی و خشم بروز پیدا می‌کند.

معلم داریم ولی برای کلاس شلوغ

مدیران آموزش و پرورش می‌گویند امسال کمبود معلم نخواهیم داشت

جامعه امروز

محمد سرابی | روزنامه‌نگار | اگر دانش‌آموز، نیمکت و کتاب حاضر باشند ولی معلم غایب باشد، درست مانند این است که هیچ کلاسی تشکیل نشده است. مشکل کمبود معلم در سال‌های گذشته از پایتخت تا دورافتاده‌ترین مناطق وجود داشت و برخی کلاس‌های دولتی تا یکی دو ماه بعد از شروع سال تحصیلی، همچنان بدون معلم می‌ماندند. مهرماه سال قبل وزارت آموزش و پرورش اعلام کرد که ۱۷۶هزار نفر کسری معلم در کشور وجود دارد که با استخدام ۱۰۰هزار نفر، بخشی از این مشکل حل می‌شود. دلیل کمبود معلم در مدارس دولتی هم افزایش تعداد بازنشستگان نسبت به استخدام‌های جدید اعلام شده است.

آمار قبل از ثبت‌نام

هنوز ثبت‌نام کامل نشده اما مدیرکل آموزش و پرورش تهران گفته است که در سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴ در شهر تهران کلاس بدون معلم نخواهیم داشت. مجید پارسا همچنین گفته است که در سال تحصیلی قبل، تهران یک میلیون و ۲۸۰هزار دانش‌آموز و ۵۴هزار معلم شاغل در مدارس دولتی داشت که با حساب معلمان مدارس غیردولتی به حدود ۱۰۰هزار نفر آموزگار می‌رسد.

تراکم کلاس‌ها

رئیس سابق مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و امور اداری وزارت آموزش و پرورش به همشهری می‌گوید: «کمبود معلم تابع ۲متغیر است؛ یکی جمعیت کلی دانش‌آموزان و یکی تراکم کلاس‌ها. آنچه بیشتر در کمبود معلم تأثیر می‌گذارد تراکم کلاس‌هاست؛ زیرا مجوزهای استخدامی خارج از اختیار ادارات کل است. اگر مدیر بتواند شرایط را به شکل بهینه مدیریت کند تا در روز اول مهر همه کلاس‌ها معلم داشته باشد، عملکرد خوبی داشته است.»

حجت‌الله بنیادی با اشاره به اینکه در برخی مناطق کشور با بیشتر کردن تراکم کلاس‌ها هم نمی‌توان مشکلی را رفع کرد، می‌گوید: «الان در برخی شهرهای حاشیه تهران که به یکدیگر نزدیک هستند، مدیران مدارس، واحد آموزشی خود را به ساعت بعدازظهر منتقل می‌کنند و تعدادی از معلم‌های شهر مجاور را برای شیفت دوم به‌کار می‌گیرند. اما نقاطی در ایران هست که تعداد معلمان کم و فاصله تا شهرهای دیگر آنقدر زیاد است که نمی‌شود از کسی کمک گرفت.»

او با بیان اینکه حوزه منابع انسانی وزارت آموزش و پرورش و سازمان اداری و استخدامی کشور میزان جذب معلمان را تعیین می‌کنند، تأکید دارد: «وقتی کلاس‌ها تا چند هفته بعد از اول مهر خالی باشد باید با استفاده از حق‌التدریس یا خرید خدمت برای آنها معلم پیدا کرد. این کار هم انتظار استخدامی ایجاد می‌کند. کسی که چند سال در مدرسه‌ای درس داده باشد انتظار دارد که استخدام شود.»

استانداردها و درآمدهای آموزش

عادل برکم، کارشناس آموزشی به همشهری می‌گوید: «بنا به تغییرات جمعیتی، تعداد دانش‌آموزان در برخی سال‌های اخیر کاهش داشته است. اخراج اتباع غیرمجاز هم این تعداد را کمتر می‌کند اما درنهایت باید دید که نسبت دانش‌آموز به معلم در کلاس‌ها چقدر محاسبه شده است.»

او تأکید می‌کند: «می‌توان کادر اداری مدرسه را موظف به حضور در کلاس‌ها کرد یا با تعداد زیاد دانش‌آموز کلاس‌ها را تشکیل داد اما این کار باعث می‌شود که به استانداردهای آموزشی لازم نرسیم. در زمینه این استانداردها از خیلی کشورهای جهان و حتی خاورمیانه عقب هستیم.» برکم می‌گوید: «الان درآمد شغل معلمی مخصوصا برای مردان کافی نیست و من فکر می‌کنم که امسال هم مشکل کمبود معلم داشته باشیم.»

مکث

کلاس ۳۳نفره

میانگین تراکم دانش‌آموز برای هر کلاس درس، در کشور ۲۶ اما در تهران ۳۳دانش‌آموز است؛ عددی که نشان می‌دهد کلاس‌های پایتخت به شکل متوسط ۷نفر شلوغ‌تر هستند. از طرف دیگر سال گذشته بیش از ۲۹هزار کلاس درس دولتی در تهران وجود داشت. ضرب این اعداد به رقمی کمتر از یک میلیون دانش‌آموز دولتی می‌رسد و فاصله آن تا تعداد کل دانش‌آموزان سال گذشته حدود ۳۰۰هزار نفر است که در مدارس غیردولتی تحصیل می‌کنند؛ مدارسی که به‌گفته مدیرکل آموزش و پرورش شهر تهران تراکم جمعیت کمتری از مدارس دولتی دارند.

اقدامات برای تنظیم نقشه آسیب‌های اجتماعی مدارس انجام شده اما...

اطلس هنوز تدوین نشده است

دانش‌آموزان که سوژه جمع‌آوری نخستین داده‌های مربوط به آسیب اجتماعی بودند، اکنون یا در مراحل آخر تحصیل خود هستند یا با گرفتن دیپلم از مدارس خارج شده‌اند. سال‌ها طول کشید که متولیان آموزش و پرورش بپذیرند مدارس و جمعیت بزرگ دانش‌آموزان، یک کانون بروز آسیب اجتماعی و در نتیجه نیازمند برنامه‌ریزی و رسیدگی منظم هستند. ۱۰سال هم طول کشید تا اطلاعاتی از این آسیب‌ها جمع‌آوری شود.

۱ — دی ۱۳۹۰: اقداماتی برای اصلاح و ایجاد تغییر در نظام آموزش و پرورش، منجر به تصویب سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در شورای‌عالی انقلاب فرهنگی شد. این سند شامل ۸فصل است و در متن آن اثری از آسیب‌های اجتماعی در مدارس نیست. تنها بر نقش اجتماعی آموزش‌وپرورش در قالب عبارات کلی تأکید شده‌است. در عمل این سند سرنوشت اجرایی خاصی پیدا نکرد.

۲ — بهمن ۱۳۹۴: سند ائتلاف «نظام مراقبت اجتماعی دانش‌آموزان» با نام «نماد» به‌منظور کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان تصویب شد. طبق این سند، آموزش و پرورش به همراه ۱۴نهاد دیگر مکلف به اجرای نظام مراقبت از دانش‌آموزان در برابر آسیب‌های اجتماعی است.

۳ — دی ۱۴۰۰: خط ملی نماد با شماره ۱۵۷۰ با عنوان اورژانس اجتماعی دانش‌آموزان شروع به‌کار کرد تا دانش‌آموزان، اولیا و فرهنگیان با آن تماس بگیرند. اطلاعات به‌دست آمده در سامانه نماد ثبت می‌شود. در ۲سال بعد از آن بیش از ۵میلیون دانش‌آموز در طرح نماد غربالگری شدند.

۴ — مرداد ۱۴۰۳: بیش از ۲۰۸هزار مصاحبه تشخیصی برای گروه‌های هدف طرح نماد انجام و ۱۱۶هزار مدرسه وارد سامانه نماد شد و اطلاعات آسیب‌های اجتماعی به ثبت رسید. ۵درصد از دانش‌آموزان، نیازمند بررسی بیشتر تشخیص داده شدند. این خط به‌صورت مرکز مشاوره تلفنی برای دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان درآمد و خانواده‌ها برای درمیان‌گذاشتن مشکلات نوجوانان با آن ارتباط برقرار کردند.

۵ — مهر و بهمن ۱۴۰۳: وزیر آموزش و پرورش دولت چهاردهم در نشست‌های مختلف بر تنظیم اطلس آسیب‌های اجتماعی مدارس تأکید کرد. علیرضا کاظمی به صراحت گفت که آموزش و پرورش با تمام وجود درصدد کاهش آسیب‌های اجتماعی به‌ویژه اعتیاد است و در این زمینه دانش‌آموزان در معرض آسیب، شناسایی می‌شوند و با کمک مشاوران از آسیب‌های احتمالی پیشگیری می‌شود.

۶ — مرداد ۱۴۰۴: وزیر آموزش و پرورش مجددا از تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی سخن گفت و بیان کرد: «این اطلس، شامل اطلاعات دقیق و جزئی از وضعیت آسیب‌ها در تمام مناطق و ادارات آموزش و پرورش کشور است و مبنایی برای تصمیم‌گیری‌ها و مداخلات هدفمند خواهد بود.»

صفحه‌آرا: مجید اصغری

هشتگ روز

سانسور به سبک اینستاگرام

۲اتفاق در روزهای گذشته بار دیگر ثابت کرد که دنیا به‌دنبال انتشار صدایی است که خود، مجوزش را صادر کند؛ این خط قرمز شاید در رسانه‌ها به امری عادی تبدیل شده باشد اما در مورد شبکه‌های اجتماعی داستان کمی متفاوت است.

برای درک بهتر ماجرا بهتر است که اول به آخرین و داغ‌ترین اتفاق بپردازیم؛ بسته شدن صفحه اسماعیل آذری‌نژاد با ۶۰هزار فالوئر در اینستاگرام.

خبر بسته شدن صفحه این روحانی مروج کتابخوانی و فعال فرهنگی که زندگی‌اش را با بچه‌های روستا گره زده است، جمعه در صفحه ایکس این طلبه جوان منتشر شد. این خبر به سرعت واکنش کاربران ایرانی با هر مرام سیاسی را رقم زد و بسیاری این اقدام اینستاگرام را تلاشی برای مخدوش کردن روایتی متفاوت از ایران و پرهیز از ارائه چهره‌ای مثبت از یک روحانی دانستند. اسماعیل آذری‌نژاد که با ایجاد یک صفحه جدید اینستاگرامی باز هم نشان داد هیچ مانعی نمی‌تواند او را برای حرکت در مسیر کتابخوان کردن کودکان متوقف کند، با انتشار توییتی ماجرا را اینگونه روایت کرد: «با ۶۰هزار فالوئر، اینستاگرام پیجم را بست، تلاش بسیار کردم برگردانده نشد. در این پیج به غیر از «کودک، کتاب و روستا» هیچ‌چیز نمی‌نوشتم؛ اما ظاهرا ریپورتم کردند. لطف کنید پیج جدیدم را در اینستاگرام معرفی کنید.»

اتفاق دیگری که آن هم با تیغ سانسور در شبکه‌های اجتماعی گره خورد، مربوط به تعلیق روبات گروک در شبکه ایکس بود. در رسمی‌ترین توضیح تلاش شد تا موضوع «خطای سیستمی» را دلیل مشکل اعلام کنند اما خود گروک پس از اینکه دوباره به‌کار بازگشت، در پاسخ به کاربران و بدون هیچ توضیحی نوشت که حساب کاربری‌اش پس از اینکه گفته اسرائیل و ایالات متحده در غزه مرتکب نسل‌کشی می‌شوند، به حالت تعلیق درآمده است.

این اتفاق نشان داد که هر قدر خط‌کشی‌ها در رسانه‌ها پر رنگ و عیان است اما کمتر کسی حواسش به خطوط قرمز ساختگی شبکه‌های اجتماعی است، این خطوط قرمز را گاهی سربازان سایبری با حمله به یک صفحه و حذف تصویر مثبت از ایران رقم می‌زنند، گاهی هم به شکل سیستماتیک دستور توقف فعالیت یک روبات مانند گروک صادر می‌شود.

مرامی به نام نان حلال

وقتی فردی حلال‌خور باشد، برایش فرقی ندارد که در چه سمت و جایگاهی قرار بگیرد؛ درست مثل نیروی خدماتی فرودگاه امام خمینی(ره) که این روزها، دوباره داستان پاکدست‌بودنش از سوی کاربران شبکه‌های اجتماعی روایت می‌شود. یک خانم میانسال که مشغول تمیزکردن سرویس بهداشتی بود، با یک کیف پر از طلا و دلار روبه‌رو شد اما برای پیداکردن صاحب کیف لحظه‌ای دلش نلرزید. در روزگاری که بسیاری به‌دنبال پولدارشدن از مسیر آسان هستند، او کیف چندمیلیاردی را به صاحبش برگرداند تا ثابت کند که حلال‌خوربودن، یک مرام و مسلک است که حتی در وسوسه‌انگیزترین شرایط هم می‌تواند چاره کار باشد.

اسباب‌بازی‌های قاتل

مشاهده کودکان سوار بر موتورهای کوچک در خیابان‌های اصلی، زنگ خطر این قانون‌شکنی را به صدا درآورده است

گزارش

لیلا شریف | روزنامه‌نگار | خیابان‌های شهر مدت‌هاست که در تسخیر موتورها قرار گرفته‌اند اما گذر در خیابان‌ها و محله‌ها نشان می‌دهد که دیگر نگرانی در مورد موتورسوارها محدود به بزرگسالان نیست و حالا پای نوجوان‌ها و کودکان هم به این آشفته‌بازار دوستداران باز شده است. مینی‌کراس‌ها و موتورهای شارژی در ابعاد کوچک که قرار بود تنها به یک ابزار سرگرمی کودکان و نوجوانان در پیست‌های موتورسواری و حیاط خانه‌ها تبدیل شوند، مدتی است ترمز بریده‌اند و در خیابان‌های اصلی شهر و محله‌ها دیده می‌شوند. هرچند هنوز آمار رسمی در مورد تعداد تصادف این دسته از موتورسوارها منتشر نشده است، افزایش مشاهده کودکان و نوجوانان سوار بر موتورهای کوچک، زنگ خطر را به صدا درآورده است.

ویراژ با موتورهای مینیاتوری

بدون داشتن کلاه ایمنی و با خیال خوش دنیای کودکی خود، راهی کوچه‌های محل می‌شوند و درست در لحظاتی که هیجان عبور از یک خط قرمز به سرشان می‌زند، فرمان را به سمت خیابان شهر کج می‌کنند تا به گمان خود مانند آدم‌بزرگ‌ها در خیابان دور بزنند. این سرگرمی کودکانه این روزها به زنگ خطر متحرک در خیابان‌های شهر تبدیل شده است. کم نیستند رهگذرانی که با دیدن کودکان موتورسوار، دلشان آشوب می‌شود؛ درست مانند محمدحسین که چند روز پیش در حوالی خیابان مطهری، شاهد صحنه عجیبی بود: «پنجشنبه بود. داشتم از حوالی خیابان مطهری رد می‌شدم، دیدم یه بچه سوار موتور کوچیکی شده، پدرش هم جلوتر سوار یه موتور دیگه بود و داشت اون رو راهنمایی می‌کرد که چطور توی خیابون مطهری برونه و مسیرشون داشت سمت اتوبان مدرس می‌رفت. با دیدن این صحنه خیلی نگران شدم. جدا از موتورسواری خطرناک بچه با این موتور کوچیک، اینکه توی خیابون اصلی بودن، خیلی خطرناک بود.»

سرگرمی وارد ژانر جدیدی می‌شود

کافی است که نام «مینی‌کراس» و «موتور بنزینی بچگانه» را در اینترنت جست‌وجو کنید، آن زمان است که ویدئوهای خوش‌رنگ‌ولعاب صفحات فروش موتور، رخ نشان می‌دهند. بیشتر این ویدئوها، کودکانی را نشان می‌دهند که پا در رکاب موتور جدید خود گذاشته‌اند؛ غافل از اینکه استفاده از این وسیله بازی نیازمند فرهنگ‌سازی است. بررسی قیمت این موتورها نشان می‌دهد که بخشی از بازار در اختیار سایت‌های فروش وسایل دست‌دوم است و بخشی هم مربوط به فروشگاه‌های موتور در سطح شهر می‌شود. با وجود این، می‌توان یک قیمت حداقلی و حداکثری برای این موتورهای کوچک محاسبه کرد. به این ترتیب باید گفت که موتورهای مینی‌کراس در سایت‌های فروش از ۱۰میلیون تومان تا مینی‌تریل ۱۳۰میلیون تومان وجود دارد. ارزان‌ترین موتور شارژی بچگانه هم ۵میلیون تومان قیمت‌گذاری شده و در مدل‌های پیشرفته‌تر که سرعت بالاتری دارند این قیمت به ۱۴میلیون تومان هم می‌رسد.

مکث

هدیه‌ای که به قیمت جان کودکان تمام می‌شود

سرهنگ رابعه جوانبخت، رئیس اداره تصادفات پلیس راهور تهران: موتورهای کوچک که برای بچه‌ها خریداری می‌شود، اجازه رفت‌وآمد در فضای بسته و محوطه سرپوشیده را دارند اما این روزها شاهد هستیم که تعدادی از کودکان موتورسوار به خیابان‌های اصلی شهر آمده‌اند؛ این کار غیرقانونی است. هرچند این موتورها نیاز به گواهینامه ندارد، اگر کودکی در خیابان دیده شود به‌دلیل اینکه احتمال آسیب جدی و حتی مرگ وجود دارد، تنها کاری که می‌توانیم انجام دهیم، این است که موتور از سوی پلیس توقیف و راهی پارکینگ شود تا شاید تلنگری به والدین این کودکان زده شود. این موتورها با اینکه ابعادشان کوچک است اما باید بچه‌ها مهارت رانندگی داشته باشند، متأسفانه این موضوع لحاظ نمی‌شود. خانواده‌ها برای شادکردن فرزندانشان، هدایایی می‌دهند که به قیمت جانشان تمام می‌شود. در سال‌های اخیر با موارد منجر به مرگ مواجه شده‌ام که کودک یا نوجوان به‌دلیل سوارشدن بر این موتورها و راندن در خیابان، جان خود را از دست داده است.

به‌عنوان مثال، ۲سال پیش یک پسر بچه ۱۶ساله برای هدیه تولد از خانواده موتور خواسته بود. مادر خانواده مخالفت کرده اما پدر مخفیانه این موتور را تهیه می‌کند و ۲روز مانده به تولد، آن را مخفیانه هدیه می‌دهد. پسربچه هم دوستش را سوار می‌کند تا هدیه‌اش را به او نشان دهد. این کودک ساکن یکی از شهرک‌های سمت شرق تهران بود و از شهرک خارج می‌شود. روی پل که می‌رسد در سرعت بالا و تغییر مسیر با یک خودرو تصادف و در صحنه فوت می‌کند. این اتفاق باعث شد تا مادر از پدر جدا شود. یک خانواده از بین رفت. یک بار دیگر به‌خاطر دارم که پسر یکی از خانواده‌های مطرح تهران، برای پسر نوجوانش موتورسنگین خریده بود. پسربچه کلاه ایمنی نداشته و از خط ویژه حرکت می‌کند. به‌دلیل تصادف سر از بدنش جدا می‌شود اما وقتی پدر خانواده سر صحنه آمد، آنقدر شوکه بود که متوجه این اتفاق نمی‌شد و مدام به اورژانس اعلام می‌کرد که حاضر است چند میلیارد پول بدهد تا فرزندش سریع‌تر به بیمارستان برسد. بنابراین باید خانواده‌ها حواسشان به این شکل از هدیه‌ها باشد. هرچند هنوز آمار تصادف در این حوزه مشهود نیست اما مشاهده کودکان با موتورهای کوچک در خیابان‌ها می‌تواند یک زنگ خطر باشد؛ چراکه هرقدر فروش بالا برود، بدون‌شک آمار تصادف‌ها هم افزایش می‌یابد.

موتورهای مینی‌کراس در سایت‌های فروش از ۱۰میلیون تومان تا مینی‌تریل ۱۳۰میلیون تومان وجود دارد. ارزان‌ترین موتور شارژی بچگانه هم ۵میلیون تومان قیمت‌گذاری شده است

عکس: همشهری/ محمد عباس‌نژاد